

Список використаних джерел

1. Ліпкан В. А., Максименко Ю. С., Желіховський В. М. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник. К.: КНТ. 2006. 280 с.
2. Довгань О. Д. Методологія захисту інформації. Навчально-методичний посібник. К.: НАСБУ, 2012. 227 с.
3. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних. Офіційний вісник України. 2011. № 1.
4. Клок О. В. Корупційні правопорушення як загроза інформаційній безпеці особи та держави. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2123/1/Klok_101-104.pdf.

Дмитрик Роман Валентинович,
ад'юнкт докторантури та аспірантури
Національної академії внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ КОРУПЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Прагнення українського суспільства подолати корупцію та мінімізувати її суспільно-політичні наслідки стало основоположним напрямом сучасної стратегії розвитку України. Досягнення успіху у цьому процесі є передумовою для демократичних перетворень у державі, зміцнення національної безпеки, зростання її економічного потенціалу, формування у суспільства довіри до влади, покращання добробуту громадян України.

В умовах інтеграції України з європейським та світовим товариством одним із важливих аспектів сучасної державної правової політики є реформування та вдосконалення системи запобігання та протидії корупції. Жодні реформи в державному секторі не можуть бути реалізованими за умов існування корупції [1]. Головною метою державної політики у сфері боротьби з корупцією є створення дієвої системи запобігання і протидії проявам корупції, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків, викриття корупційних діянь, обов'язкової відповідальності винних у їх вчиненні [2].

Для успішного виконання поставлених задач при написанні даної роботи необхідно встановити природу суспільного явища «корупції» віднайти першопричину вчинення «фактори ризику» антикорупційних правопорушень в діяльності поліцейського та виробити механізм його подолання.

В рамках висвітлення даного питання було проведено аналіз діяльності правоохоронної структури, де було встановлено, що «старій» правоохоронній системі була притаманна надмірно громіздка структура, яка дублювала деякі функції механізму управління в державі, недосконале законодавче регулювання, низька ефективність роботи та відсутність системи оцінювання, що відображає реальні результати

діяльності, неефективна система відбору, навчання та підготовки персоналу, а також механізмів притягнення до відповідальності працівників органів правопорядку. Тривала відсутність реформ у сфері органів кримінальної юстиції призвела до того, що чисельність працівників системи була однією з найвищих у світі (наприклад, до початку реформ, чисельність працівників міліції на сто тисяч населення була вдвічі більшою, ніж у середньому в інших державах світу). Такий стан призводив до неефективного витрачання бюджетних коштів і функціональних відхилень в роботі правоохоронних органів. Про це красномовно свідчать дані, відповідно до яких близько 0,5 млн українців у 2015 році стали жертвами насильства в органах внутрішніх справ [3].

Саме тому, 02.07.2015 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про Національну поліцію» (далі – Закон), який асоціюється із початком нового історичного витка у розвитку України, як демократичної європейської держави.

Як зазначає Олексій Гарань (професор політології НаУКМА) «Реформа – це крок у правильному напрямку. І багато чого зроблено, однак, очевидно, ще багато чого попереду». З ним погоджується і Володимир Фесенко (український політолог, глава Центра прикладних політичних досліджень «Пента»), який додає, що справа не лише у часі, а й у продуманій кадровій політиці та постійній боротьбі з корупцією. «Не треба заспокоюватися – реформа, це велосипед, на якому постійно потрібно крутити педалі. Ризики корупції існують постійно», – вважає експерт. Радник міністра внутрішніх справ Антон Геращенко наголошує – поліція є органічною частиною суспільства з усіма його рисами [4].

Для об'єктивного висвітлення питання звернемося до першоджерела, та з'ясуємо етимологію самого поняття «корупція». Отже, термін «корупція» походить від сполучення латинських слів «corrupti» – декілька учасників однієї зі сторін зобов'язального відношення з приводу єдиного предмета і «grare» – ламати, ушкоджувати, порушувати, відміняти. У результаті утворився самостійний правовий термін – «corrupti», що припускав діяльність декількох (не менше двох) осіб, метою яких є «псування», «ушкодження» нормального ходу судового процесу або процесу керування справами суспільства. Під корупцією розуміється будь-яке зловживання владою будь-якою особою, яка наділена владою [5].

Закон України «Про боротьбу з корупцією» визначає корупцію як діяльність осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямовану на протиправне використання наданих їм повноважень для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг. Корупція як соціальне явище полягає у неправомірному використанні влади чи службових (посадових) повноважень та пов'язаних з ними можливостей для одержання матеріальних або інших благ, пільг та інших переваг особою, яка наділена владою, службовцем або іншою особою.

Професор Н.В. Кузнецова пропонує розглядати корупцію не тільки як правове, а й як соціальне, економічне та моральне явище, яке завдає шкоди нормальному функціонуванню моральних та правових відносин у суспільстві та державі [5].

Так встановивши природу самого явища «корупції» слід розглянути та віднайти «фактори ризику» порушення вимог чинного законодавства та виробити механізм протидії корупції в діяльності поліцейського.

До основних причин порушень антикорупційного законодавства в діяльності поліцейського слід віднести: неналежне грошове забезпечення працівників, відсутність жорсткого соціально-правового контролю за діяльністю посадових осіб та їх відповідальністю, наявність значних залишків старої командно-адміністративної системи як надмірно великого управлінського апарату, низький рівень освіти та правової культури посадових осіб.

Також до негативних факторів впливу на діяльність поліцейського відносяться:

- специфічні умови професійної діяльності (стрес, конфліктність, негативний вплив, психологічні навантаження);
- несприятливий психологічний клімат у колективі;
- невідповідність або відсутність матеріально-технічних умов;
- відсутність можливості реалізації «себе» в даній сфері діяльності, занижена ціннісна самооцінка;
- відсутність власної думки, активної позиції в мікросоціумі;
- негативний вплив попередньої «системи»;
- «позитивний» досвід отримання неправомірної вигоди;
- відсутність морально-стійкої позиції, порушення моральних норм поведінки.
- не добросовісність;
- виникнення конфлікту інтересів, тощо.

Розглянувши «фактори ризику» та встановивши першопричину виникнення корупції в діяльності правоохоронця, виникає необхідність встановлення норм контролю з дотримання законодавства, та вироблення стійкого механізму запобігання корупції.

Механізм запобігання вчинення правопорушення поліцейським в сфері антикорупційного законодавства.

- врегулювання механізму притягнення до відповідальності поліцейського;
- формування стійких морально-етичних норм поведінки поліцейського;
- здійснення фінансового контролю та способу життя поліцейського;
- впровадження в професійну діяльність практик превентивної діяльності щодо попередження виникнення корупційних правопорушень;
- формування почуття відповідальності за дотримання антикорупційного законодавства;

- вироблення стійкої негативної оцінки щодо порушення антикорупційного законодавства;
- настання відповідальності щодо порушення вимог законодавства під час виконання службових обов'язків;
- сприяння посиленню авторитету та довіри громадян до Національної поліції України.

Безумовно, етично-психологічні аспекти та соціально правові факти мають досить великий вплив на сумлінність виконання службових повноважень працівником поліції, оскільки працівник поліції завжди приймає рішення ґрунтуючись на власному досвіді, психологічному відношенні до виконуваної роботи, а також ґрунтуючись на особистих переконаннях і персональному соціально-матеріальному становищі [6].

Висновок: В рамках написання даної роботи було висвітлено основні факти вчинення правопорушень в діяльності поліцейського та запропоновано шляхи подолання корупції в правоохоронній системі. Так на нашу думку одним із головних напрямків на шляху подолання корупції має бути створення відповідних умов які б обмежували прямий доступ правоохоронця з «особою» яка має намір вчинити неправомірні дії по відношенню до нього та посилення несення особою відповідальності за порушення антикорупційного законодавства. Також здійснення превентивного впливу з метою виховання у працівників поліції свідомого ставлення до порушень антикорупційного законодавства, формування стійкого антикорупційного мислення правоохоронця в здійсненні професійної діяльності – всі ці заходи мають не тільки сприяти успішному виконанню антикорупційних завдань поставлених державою, а і зміцненню авторитету та довіри населення до поліції в цілому.

Список використаних джерел

1. Шавро І.А., Шкуренко Н.Г. Основні засади запобігання та протидії корупції в органах державної фіскальної служби http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1034%3A190515-20&catid=122%3A2-0515&Itemid=144&lang=ru.
2. В. Ткач Корупція серед державних службовців: реалії, шляхи подолання <https://podil.kievcity.gov.ua/content/korupciya-sered-derzhavnyh-sluzhbovciv-realii-shlyahy-podolannya.html>.
3. Основні засади запобігання корупції / М.В. Романов; ГО «Харківська правозахисна група». – Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини» 2017 – 176 с. с. 127.
4. Два роки поліції: реформа чи зміна форми? <https://www.bbc.com/ukrainian/features-40824349>.
5. Рогульський С.С. Адміністративно-правові засади боротьби з корупцією в Україні <http://mego.info97>.
6. Корупційні ризики в діяльності державних службовців 12.04.2011 <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-11>.